

LEESWIJZER

Chris Donner

Kijk, zo word je rijk
Querido,
NLG 22,90/BEF 415.

Vier niet erg lange verhalen die vragen om aandachtig gelezen te worden en om er geregeld even bij stil te staan. bij de dubbele bodem die Donner legt er soms heel subtiel dubbele bodems in. Over zin en onzin in dit leven. Dat rijkdom bestaat in wat je aan iets toekent en niet in iets objectiefs, over de dwaze, maar begrijpelijke behoefte aan messiassen of piassen ter verlichting van de dagelijkse portie ellende, over de dwaasheid van de concurrentie tussen landen ('De Fransen willen altijd doen wat de Amerikanen ook doen. Zelfs als de Amerikanen iets volslagen achterliks beginnen, willen de Fransen het napen'), over de vileinheid van multinationals ('Omdat iedereen cola dronk, was de Coca-Cola Company heel rijk. En zoals alle rijke bedrijven dachten ze maar aan één ding: nog rijker worden.') en de funeste invloed die dat heeft op de plaatselijke bevolking ('...maar die traditie was van de ene dag op de andere verloren gegaan toen Coca-Cola kwam. Alle vruchtensapmakers werden colaontkurkers. Ze raakten hun vaardigheden kwijt, en op den duur vergaten ze de recepten voor granadilla, chiche en avena.') Niet belerend, wel alleraardigst om te lezen. KH

Waar verteld!? Vreemde verhalen van vroeger en nu.
Leopold,
NLG 27,50/BEF 500.

Uitgevers doen het wel vaker. Uit hun eigen fonds een keuze maken, die aanvullen met nieuw materiaal, ook door eigen auteurs geschreven, en zo een nieuw boek op de markt brengen. *Waar verteld!?* is een compilatie van bestaande verhalen uit verschillende delen van ons land (het vrouwtje van Stavoren, de basiliscus van Utrecht etc.), aangevuld met voor de gelegenheid in dezelfde sfeer vertelde nieuwe verhalen van Leopold-auteurs. Ik denk dat zo'n verzameling een heel nuttige functie kan hebben voor jeugd die nog maar nauwelijks oude verhalen kent of ermee geconfronteerd wordt. Drijvend op dezelfde voorkeuren die de huidige griezelgolf draagt, zou dit boek best eens heel populair kunnen worden. Stukjes uit voorlezen en direct meegeven, lijkt me. KH

Aidan Chambers

De Leesomgeving
Uitgave Querido, 1995,
ISBN 90-214-5742-3
Oorspr. titel *The reading Environment*, 1991

Een boek geschreven voor "mensen die te maken hebben met het lezen van kinderen: leraren, bibliothecarissen, ouders" (p. 9/10). Het boek richt zich met name op

de basisschoolleerkrachten en geeft veel goede tips hoe lezen op school gestimuleerd kan worden. De schijver van het boek vindt lezen uiteraard belangrijk en verwoordt dat zelf aldus: "Als lezen geen enkele invloed heeft op onze manier van leven en als we er niet door veranderen, dan is het niet meer dan een aardig tijdverdrijf en hoeven we er ons dus ook niet zo druk over te maken. Maar als het lezen van boeken emotioneel, intellectueel, esthetisch of op welke manier dan ook ingrijpt in ons leven – en ik geloof dat dat zo is – dan doet het er wel degelijk toe welke boeken in ons hoofd zitten en wat daarvan blijft hangen." Lezen is dus belangrijk en leerkrachten hebben de taak om leerlingen daarin zoveel mogelijk te (onder)steunen en stimuleren. Eén van de ideeën die genoemd wordt, is het bijhouden van een leesdagboek: laat leerlingen een dagboek bijhouden waarin ze titel, schrijver, jaartal, datum waarop ze het boek gelezen hebben en eventueel korte reactie noteren. Niet alleen voor leerlingen zelf heel interessant, maar het geeft ook docenten inzicht in hoe ver elke individuele leerling is met lezen. Het maakt het individueel stimuleren en adviseren heel wat gemakkelijker. Als hier al op de basisschool mee wordt begonnen dan kunnen leerlingen dat voortzetten op de middelbare school in de vorm van leesdossiers. Christien van Gool

Aidan Chambers

Vertel eens
Uitgave Querido, 1995,
ISBN 90-214-5743-1
Oorspr. titel *Tell me*, 1993

Vertel eens is het vervolg op *De Leesomgeving* en is geschreven voor dezelfde doelgroep; het gaat uitgebreid in op de manier waarop kinderen geleerd kan worden om zinvol over boeken te praten. "Goed praten over boeken is op zichzelf een hoogwaardige activiteit. Het is ook de beste voorbereiding voor een zinvol gesprek over andere zaken. Door kinderen aan te moedigen goed over hun leeservaringen te praten, help je hen inzicht te krijgen op wat zij met hun leven willen en kunnen." Dit boek zit wederom vol met heel zinvolle tips waar het voortgezet onderwijs wat aan heeft; bijvoorbeeld een hele lijst met vragen die je kunt stellen om gesprekken over boeken op gang te krijgen. Het uitgangspunt van *Vertel eens* wordt door de auteur als volgt verwoordt: "Praten over literatuur is een vorm van samen filosoferen over gedachten en gevoelens die door een boek en onze uitleg ervan worden opgeroepen – een passende of aangename uitleg geven aan de door de auteur bedachte boodschappen." Interessant zijn de voorbeelden uit de praktijk: letterlijke weergaves van gesprekken die in de klas gevoerd zijn. Voor collega's die leesgroepjes begeleiden zeker een aanrader. Christien van Gool